

**Samit pod pokroviteljstvom UNESCO-a: “Savremena umjetnost i proces pomirenja u
jugoistočnoj Evropi”
Viminacium, Srbija, 2. septembar 2011.**

DEKLARACIJA

Mi, šefovi država jugoistočne Evrope, zajedno s prisutnim ministrima za kulturu, susrevši se dana 2. septembra 2011. na arheološkom lokalitetu Viminacium u Srbiji, u okviru summita na temu “*Savremena umjetnost i proces pomirenja u jugoistočnoj Evropi*”, organizovanom pod pokroviteljstvom Republike Srbije, UNESCO-a i Vijeća Evrope;

Potvrđujući ideale i principe sadržane u Povelji Ujedinjenih nacija, Ustavu UNESCO-a, Statutu Savjeta Evrope, Univerzalnoj deklaraciji o ljudskim pravima i Međunarodnom paktu o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima;

Ponovo potvrđujući ideale i načela koja kao standard postavljaju relevantni međunarodni instrumenti Ujedinjenih nacija, UNESCO-a i Savjeta Evrope: Konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda (1950.), Konvencija za zaštitu kulturnih dobara u slučaju oružanog sukoba (1954.) i njena dva protokola (1954. i 1999.), Konvencija o mjerama za zabranu i sprečavanje nedozvoljenog uvoza, izvoza i prenosa kulturnih dobara (1970.), Konvencija o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine (1972.), Evropska kulturna konvencija (1954.), Konvencija o zaštiti podvodnog kulturnog naslijeđa (2001.), Konvencija o zaštiti nematerijalne kulturne baštine (2003), Konvencija o zaštiti i promociji raznolikosti kulturnih izraza (2005.), Konvencija o zaštiti arhitektonskog naslijeđa Evrope (1985.), Evropska konvencija o zaštiti arhitektonskog naslijeđa (revidirana) (1992.), Evropska konvencija o krajolik (2000.) i Okvirna konvencija o vrijednosti kulturnog naslijeđa za društvo (2005.);

Ističući da ova deklaracija predstavlja kontinuitet Poruka o dijalogu civilizacija (Ohrid, 2003.), te deklaracija sa samita Međuvjerski i međuetnički dijalog u jugoistočnoj Evropi (Tirana, 2004.), Kulturni koridori jugoistočne Evrope – zajednička prošlost i naslijeđe koje svi dijelimo kao ključ budućeg partnerstva (Varna, 2005.), Komunikacija u oblasti baštine (Opatija, 2006), Deklaracija o kulturnoj raznolikosti – spona između kulturne baštine i kulture budućnosti (Bukurešt i Sibiju, 2007.), i Međunarodni susreti o pomorskim, riječnim i jezerskim putovima jugoistočne Evrope (Atina, 2008.); Raznolikosti kulturnog naslijeđa – upravljanje i turistička promocija (Cetinje 2009.) i Deklaracija o Muzika kao metafora kulturnog dijaloga (Istanbul 2010.);

Potvrđujući sadržaj, ciljeve i principe Beogradske deklaracije usvojene u Beogradu na Sedmoj konferenciji ministara nadležnih za kulturu u državama jugoistočnoj Evropi 10. juna 2011.;

Prepoznajući vrijednost uloge međunarodnih organizacija koje učestvuju u Samitu, dakle UNESCO-a, Savjeta Evrope i Evropske unije, u podršci programima i inicijativama posvećenim unapređenju saradnje na polju kulture u jugoistočnoj Evropi;

Pozivajući se na značaj koji kulturno naslijeđe ima za nacionalne identitete, te ovim putem naglašavajući važnost promocije kulturnog naslijeđa i njegove zaštite od raznih vrsta prijetnji i pritisaka;

Naglašavajući, također, koliko je za promociju međukulturalnog i međuvjerskog dijaloga, kulture mira i nenasilja, važna zaštita kulturne baštine u post-konfliktnim i situacijama nakon katastrofa;

Potvrđujući zajedničku posvećenost održavanju i promociji kulturne raznolikosti kroz politike, mjere i programe na nacionalnom, regionalnom i međunarodnom nivou;

Potvrđujući svoju posvećenost promociji međukulturalnog i međuvjerskog dijaloga, istovremeno imajući u vidu značaj efekata koje nacionalne, regionalne i lokalne kulturne politike imaju na opštu kulturu razumijevanja i tolerancije;

Podržavajući saradnju naših zemalja u oblasti kulture i umjetnosti koja doprinosi produblivanju poštovanja i razumijevanja među narodima i zajednicama, i koja daje poseban doprinos realizaciji zajedničkih projekata, mobilnosti umjetnika i stručnjaka, institucionalnoj saradnji kao i saradnji sa civilnim sektorom na lokalnom, regionalnom i nacionalnom nivou;

Ističući ulogu kulture i umjetnosti u procesu dijaloga mirnih i demokratskih društava, kao i činjenicu da je taj dijalog primjereno sredstvo za ostvarivanje održivog razvoja koji podstiče kreativnost i socijalnu koheziju, te tokom procesa pomirenja gradi povjerenje;

Uvjereni da savremene umjetničke tvorevine, zbog svog emancipatorskog, inkluzivnog, obrazovnog i kritičkog potencijala, predstavljaju univerzalni oblik izražavanja i komunikacije te, kao zajednički imenitelj etničke, kulturne i vjerske raznolikosti regiona jugoistočne Evrope, predstavljaju važno sredstvo promocije i širenja ljudskih prava i vrednota tolerancije, kulturne raznolikosti i uzajamnog razumijevanja, te uvjereni da savremena umjetnost omogućava ponovno uspostavljanje veza među kulturama, kao i da savremena umjetnost njeguje rađanje novog humanizma kao osnovu istinskog dijaloga;

Mi, šefovi država, potvrđujemo svoju odlučnost da u svojim društvima jačamo ove principe i da umjetnosti današnjice pružimo priznanje kao našoj budućoj zajedničkoj baštini. Ovim putem izjavljujemo da ćemo:

- 1. Ostati u potpunosti posvećeni tekućim procesima pomirenja u jugoistočnoj Evropi, da bismo zajednički izgradili mirnu i prosperitetnu evropsku budućnost cijelog regiona;*
- 2. Prepoznati i promovirati ključnu ulogu umjetnosti u životu i razvoju pojedinca i društva, te shodno tome poštovati i pomagati umjetnike i njihovu slobodu stvaranja, njihovo dostojanstvo i integritet u prikazivanju, tumačenju i razumijevanju promjenjivih uslova savremenog svijeta;*
- 3. Nastojati da svim odgovarajućim sredstvima obezbijedimo značajnije učešće umjetnika u formulisanju kulturne politike, omogućivši tako da se kapacitet umjetnosti – kroz svoje*

inventivne i promjenjive oblike, izražajna sredstva i interakciju – prepoznata kao valjan činilac procesa kreiranja politika, kao i ukupne društvene, tehnološke i duhovne sfere;

4. Se truditi da iniciramo, sprovodimo i održavamo saradnju koju u jugoistočnoj Evropi na polju kulture ostvaruju institucije za kulturu i obrazovanje, organizacije za kulturu, umjetničke inicijative i nevladine organizacije, a u cilju stvaranja zajedničkih programa koji podržavaju umjetničku kreativnost, umjetničko stvaralaštvo, mobilnost i umrežavanje umjetnika; kao i pružati podsticaj razvoju objekata neophodnih za te aktivnosti, kao što su muzeji, galerije, mjesta pogodna za izvedbu kreacija scenskih umjetnosti, studiji i drugi forumi koji doprinose jačanju i širenju uloge umjetnosti i omogućavaju susrete umjetnika i javnosti;
5. Omogućiti i pomagati stvaranje regionalnih kolekcija, kao što su muzejske i druge javne kolekcije savremene umjetnosti, ili podržavati već postojeće, kao mjesta kulturnog dijaloga i našu buduću zajedničku baštinu, te promovirati ove zbirke na međunarodnom nivou;
6. Podsticati proces reforme obrazovnog sistema da bismo naglasili zasluženi značaj i sve veću ulogu savremene umjetnosti, i tako široj publici omogućili znalački pristup umjetničkim radovima, kao i da ćemo, kroz nove tehnologije i programe učenja na daljinu, obezbijediti lakši pristup kulturnim institucijama, kolekcijama i muzejima kako bi se njima omogućilo da u potpunosti razviju i ostvare svoju obrazovnu ulogu;
7. Naglasiti ulogu medija kao posrednika u podsticanju interesovanja i sticanja znanja o savremenoj umjetnosti, kroz odgovarajuće kulturne programe i druge sadržaje;
8. Obezbijediti podršku obrazovanju mladih o baštini i umjetnosti jugoistočne Evrope, te baštini i umjetnosti pružiti priznanje za ključnu ulogu u stvaranju osnove za ostvarivanje društvenih veza i kohezije zajednice.

Pozdravljamo prijedlog
da 2012. bude domaćin narednog regionalnog foruma na temu.....